

TEM kirjaamo

VN/5810/2020

Liikenne- ja viestintäministeriön lausunto: Luonnos hallituksen esitykseksi kaupparekisterilaksi ja elinkeinotoimintalaksi sekä eräksi niihin liittyviksi laeiksi

Liikenne- ja viestintäministeriö (LVM) kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi kaupparekisterilaksi ja elinkeinotoimintalaksi sekä eräksi niihin liittyviksi laeiksi. Työ- ja elinkeinoministeriö on saattanut kyseisen luonnoksen hallituksen esitykseksi lausuntokierrokselle ajalle 7.3.–29.4.2022. LVM pyysi lisää aikaa lausunnon antamiseen 6.5.2022 asti.

Hallituksen esitys -luonnoksessa ehdotetaan säädettäväksi uusi kaupparekisterilaki, jolla kumottaisiin vuonna 1979 säädetty kaupparekisterilaki ja uusi elinkeinotoimintalaki, jolla kumottaisiin vuonna 1919 säädetty elinkeinon harjoittamisen oikeudesta annettu laki. Yritys- ja yhteisötietolakia muutettaisiin erityisesti sähköiseen asiointiin liittyen. Lisäksi luonnoksessa ehdotetaan uusista laeista johtuvia lähinnä teknisiä muutoksia useisiin muihin lakeihin. Luonnoksen ehdotusten tavoitteena on muun muassa parantaa kaupparekisteritietojen luotettavuutta, mahdollistaa kaupparekisteri-ilmoitusten käsittelyn automatisointi vastuuhenkilöitä koskevien merkintöjen osalta ja siirtyä yhteisöjen osalta velvoittavaan sähköiseen kaupparekisteriasointiin. Lisäksi ehdotuksella pyritään edistämään ns. yhden luukun periaatetta, sillä muut viranomaiset voisivat jatkossa vain poikkeuksellisesti pyytää kaupparekisteristä saatavilla olevia tietoja jatkossa yrityksiltä.

LVM lausuu asiassa seuraavaa.

Yleiset huomiot sääntelykokonaisuudesta

Liikenne- ja viestintäministeriö pitää hyvänä esityksen tavoitteita, joilla pyritään uudistamaan rekistereitä koskevaa sääntelyä. Ministeriö kannattaa yleisesti digitalisaation ja tiedon hyödynnettävyyden edistämistä julkishallinnossa.

Ministeriö huomioi, että prosessien osalta on tärkeää, että ne täyttävät tarvittavat vaatimukset muun muassa tietoturvan ja häiriötilanteiden osalta. Näillä toimin edistetään ja mahdollistetaan myös se, että viranomaisten tietojärjestelmien välillä voidaan entistä paremmin ja luotettavammin vaihtaa ja hyödyntää tietoja. Tällä puolestaan edistetään hallinnon yhteentoimivuutta sekä mahdollistetaan paremmat palvelut, esimerkiksi niin, ettei hallinnon asiakkaan tarvitse antaa samoja tietoja useaan kertaan eri viranomaisille. Tiedon luotettavuus paranee ja läpinäkyvyys viranomaisten prosessien osalta on parempaa.

Liikenne- ja viestintäministeriö nostaa yleisesti esiin myös asiakaslähtöisen näkökulman ja sen merkityksen digitalisaatiossa. Digitaalisten palveluiden kehittämisessä ja käyttöönotossa on erityisen tärkeää varmistaa asiakkaan osallistumismahdollisuudet. Lisäksi ministeriö huomioi, että julkishallinnon digitaaliset palvelut tulee olla yhdenvertaisesti kaikkien saatavilla. Tämä tarkoittaa huomion kiinnittämistä palveluiden saavutettavuuteen ja esteettömyyteen.

Elinkeinotoimintalain soveltamisala

Uuden ehdotetun elinkeinotoimintalain 1 §:n 1 momentissa säädettäisiin soveltamisalasta, jonka mukaan laissa säädettäisiin elinkeinonharjoittajan oikeudesta harjoittaa elinkeinotoimintaa.

LVM huomauttaa, että Suomen oikeusjärjestykseen sisältyy toimialakohtaista erityissääntelyä tiettyjen ammattiluokkien elinkeinotoiminnan harjoittamisen edellytyksistä.

Esimerkiksi liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) säädetään liikennesektorilla toimivien ammatinharjoittajien lupaedellytyksistä ja muista pakottavista velvoitteista. LVM katsoo, että hallituksen esityksessä ehdotettu pykälämuotoilu uuden elinkeinotoimintalain soveltamisalaksi saattaisi antaa harhaan johtavan käsityksen soveltamisalan tasosta. Nykymuotoilulla soveltamisalaa olisi mahdollista tulkita siten, että laissa säädettäisiin tyhjentävästi elinkeinotoiminnan harjoittamisen edellytyksistä Suomessa. Tämän vuoksi LVM ehdottaa soveltamisalaa koskevaksi pykälämuotoiluksi, että laissa säädettäisiin elinkeinotoiminnan yleisistä edellytyksistä.

Yleisesti liikenne- ja viestintäministeriö pitää tärkeänä varmistaa yhteiskunnan perusrekistereissä olevan datan korkea laatu ja hyödynnettävyys reaaliaikaisena ympärivuorokautisena palveluna. Toimintavarmuus edellyttää, että varmistetaan myös näiden perusrekistereitä koskevien tietovarantojen ja järjestelmien sekä näihin liittyvien tukipalvelujen kehittämisen ja ylläpidon pitkäjänteinen resursointi.

Miikka Rainiala

osastopäällikön sijainen, yksikön johtaja

Altti Iiskola

neuvotteleva virkamies

VN/5810/2020-LVM-33

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: